

Rozhovor týdne s Bohumírem Dufkem, předsedou OSPZV-ASO ČR

Jaké dopady bude mít podle vás ruské embargo na dovoz potravin z EU?

Myslíme si, že dopad zákazu dovozu potravin z Evropské unie do Ruské federace bude na ČR větší, než si v současné době čeští politici připouštějí. Je fakt, že zaměstnanost lidí v zemědělství je jedna z nejnižších, pohybuje se kolem tří procent, ale jsem přesvědčen, že tento prostor je třeba podržet, protože je lepší, aby byli lidé zaměstnaní, než aby si chodili pro sociální podpory. Nejde však jen o samotné embargo. Je zde také otázka smluv, které se připravují mezi Evropskou unií a některými třetími zeměmi, jako již podepsaná smlouva ze zeměmi Západní Afriky nebo připravovaná transatlantická obchodní smlouva.

Máme tu také schodek agrárního obchodu zhruba ve výši 21 miliard korun a záleží na tom, zda se bude tento schodek snižovat, nebo zda tlak na dovozy do země bude natolik enormní, že ho ještě zvýší. Je třeba si uvědomit, že maloobchodní řetězce, které u nás mají většinový podíl na prodeji potravin a vlastní je zahraniční kapitál, preferují dovozy zboží z ostatních zemí EU a nikoli tuzemskou produkci. Tohle všechno společně může velice negativně působit, takže je nutné tyto záležitosti vidět v celém kontextu.

Může stát producentům postiženým embargem nějak pomoci?

Určitě ano a má několik možností. V první řadě je to podpora vývozu tuzemských potravin a hledání dalších odbytišť. Zde by se měla Česká republika snažit daleko víc. Například ministerstvo zahraničních věcí sice naši zemi v cizině zastupuje, ale už se nesnaží také podporovat prodej a zájem o české výrobky, natož aby jeho pracovníci pomáhali našim exportérům při jednání s partnery. Přitom výrobce, který má zaštitění svého ministerstva zahraničí, je na tom vždy lépe, než když v těchto zemích jedná úplně sám.

Další možností je podpora netradičních výrob, technologií a činností například zaměřených na životní prostředí. Právě na podporu takových aktivit by se podle mého názoru měly uvolnit prostředky a podílet by se na tom měla i další ministerstva, například ministerstvo životního prostředí a také ministerstvo obchodu a průmyslu.

Druhou věcí je pak otázka snížení nákladů. Zde máme opravdu velký dluh, protože cena práce v České republice je enormní, přitom zaměstnanci v žádném případě enormní platy neberou. Zatížení ceny práce je u nás sedmé nejvyšší v rámci Evropské unie. Čeští zemědělci i potravináři by měli především tlačit na vládu, aby jim pomohla tyto náklady snížit. Velmi elegantně to již před lety řešili v Polsku, kde zemědělce od roku 2005 zbavili placení sociálního a zdravotního pojištění a také v důsledku toho se polští zemědělci úspěšně uchytili na evropském trhu, ač nemají tak dokonalou techniku jako naše zemědělské podniky.

Z jakých zdrojů měl stát takovou pomoc financovat?

Odhad finanční hodnoty propadu dovozů do Ruska činí zhruba 300 milionů korun, samozřejmě bez možných dopadů případných dovozů potravin z členských států unie za dumpingové ceny. Tuto ztrátu tedy lze řešit, jak už jsem řekl například snížením daňové zátěže. V některých oblastech může pomoci i při skladování či výkupu určitých zemědělských komodit a samozřejmě hledání nových odbytišť.

Další možností je i distribuce určitých potravinových přebytků formou potravinové pomoci do potřebných oblastí v Asii či Africe.

Rozpočet se vyvíjí dobře a daně se zatím daří vybírat, takže jsem přesvědčen, že není nutné držet státní dluh na sto miliardách korun, ale bylo by možné ho zvýšit zhruba na 115 až 120 miliard od úrovně tří procent HDP a tyto prostředky použít na podporu vývozu potravin, které postihne ruské embargo.

Nejde tedy o nataženou ruku zemědělců, kteří by snad chtěli další peníze, ale konkrétní pomoc rozvoji podnikání v zemi. Důležité je, aby problémy spojené s ruským embargem neřešila ČR sama, ale aby byly řešeny na úrovni EU, protože také tam byly přijaty sankce proti Rusku.

Zdroj: Zemědělec